

niechętnie dokonały. Nasz miód krajowy, prawdziwy i czysty, wzmacnia nadzwyczaj nerwy nasze i obficie wytwarza dobrą krew, tak, jak żaden inny środek.

Miód jest pokarmem przygotowanym przez pszczoły, który na- być można u uczciwego pszczelarza. Ocenianie miodu pod wzglę- dem jego prawdziwości, jakości i czystości jest bardzo trudne dla nieznawcy. Znać staję się, kto przez długie lata nie omija spo- sobności kosztowania różnych gatunków miodu posiadając dobrą pa- mięć dla wrażeń różnych smaków miodu. W moich dawniejszych laboratorjach chemicznych posiadałem zbiór roczników miodu kra- jowego i zagranicznego najrozmaitszych rodzajów. Pomiędzy nimi znajdowały się wspaniałe gatunki z nadzwyczaj dobrym zapachem; był również i miód od pewnego znajomego mego, który w czasie przeciągłych deszczów karmił pszczoły cukrem. Ten jakościowo niski i bezwartościowy miód cukrowy smakował gościom moim zwy- kłe najlepiej.

Miód jest rzeczą zaufania! Musimy tutaj nadmienić, że praw- dziwy, niepodrabiany miód może posiadać właściwość drażniącą krtani przy połykaniu i przysmak wytrawny a wygląd jego może być nieszczególny. Z przerażeniem spogląda nie jeden na zakupioną szklankę miodu płynnego, jak tenże po pewnym czasie mętnieje, gęstnieje i nareszcie zupełnie twardnie. Przy procesach chemicznych zachodzących w miodzie, wytwarzają się różne zmiany we wyglądzie i smaku miodu, które nieznawcę doprowadzić mogą do zupełnej nie- ufności.

Miód składa się, biorąc ogólnie, z $4\frac{1}{2}$ części cukru i $\frac{1}{5}$ części wody. Cukier buraczany, zwykły używany w domu, znajduje się tylko w małej ilości — 2 do 3% w miodzie. Miód zawiera przeważ- nie tak zwany cukier lodowaty, składający się prawie w równych częściach z cukru gronowego i owocowego. Wymienione te gatunki wytwarza żywy organizm ludzki z cukru trzcinowego w celu przy- jęcia ich przez krew. Jeżeli więc człowiek osłabiony używa zamiast cukru trzcinowego miód, wtedy praca przemiany przez organizm staje się zbyteczną.

Na pytania: Czy człowiek niemógłby z korzyścią i w tym sa- mym celu używać sztucznego cukru lodowatego, zawartego w zna- cznie tańszym miodzie sztucznym, gdyż resztki kwasu wytworzonego drogą chemiczną człowiekowi może nie zaszkodzić? Albo, jeżeli się już wytworom sztucznym niedowierza, czy wtedy z tą samą korzy- ścią możnaby używać „prawdziwy“ zagraniczny, często tańszy miód od krajowego?

Na te pytania odpowiadamy następująco: Wydaje się, że miód zawierający w przewodzie cukier lodowaty, byłby powyżej wymienio- nymi produktami do zastąpienia; lecz to wydaje nam się tylko! Przysłowie mówi: „mało działa mało a wiele czyni wiele“ — z czego wynikałoby, iż miarodajne są zawartości główne, nie można tutaj dobrze zastosować. Chociaż miód w przewodzie składa się z cukru lodowatego, jednak szczególna i właściwa wartość jego jest częścio- wa i prawie nigdy nie sama. W życiu znaczenie posiada nie tylko